

תאריך עדכון: 25.02.2012

שם המרצה: ד"ר דוד ענקי

שם הקורס: גועל נפש – פרקטיקום בנושא תפיסת גועל

מספר הקורס: 60-506-01

סוג הקורס: פרקטיקום

היקף שעות: 2

סמסטר: א'+ב'

שנת לימודים: תשע"ג

אתר הקורס באינטרנט:

א. מטרות הקורס (מטרות על / מטרות ספציפיות):

גועל הינו רגש אוניברסלי המבטא תחושת רתיעה ממאכלים דוחים אך גם ממגוון רחב יותר של גורמים כדוגמת פסולת גוף (צואה, רוק ונזלת), בעלי חיים ומעשים לא מוסריים. מקור התחושה לפי מספר חוקרים הוא בתגובת דחייה של אוכל רע (מורעל או רקוב) אשר התפתח בחברות אנושיות לכל דבר העשוי להזיק לפרט ולפגוע בעצמי או בסדר החברתי. תחושת הגועל מבוטאת במספר רמות: התנהגותית (בריחה, יריקת הדבר המגעיל), הבעת פנים ייחודית (פעירת הפה, הסגה אחורה של השפה העליונה וקימוט האף), ותגובה פיזיולוגית (הפעלת מערכת העצבים הפראסימפטטית).

מטרת הפרקטיקום היא לבחון את מרכיביה של תחושת הגועל ואת השפעותיה על ההתנהגות האנושית הנורמלית והפתולוגית. הסטודנטים במהלך הקורס יתכננו ניסוי מעבדתי, יערכו אותו ויכתבו דו"ח מדעי בסופו.

ב. תוכן הקורס: (רציונל, נושאים)

- מהו גועל? האם גועל הוא רגש?
- היבטים אבולוציוניים בהתפתחות גועל בבני אדם.
- התפתחות גועל בקרב ילדים.
- היבטים תרבותיים של גועל.
- פסיכופתולוגיה של גועל (OCD)
- גועל מוסרי.
- גועל ומאפייני אישיות.

סמסטר א':

בתחילת השנה יוקדשו מספר שיעורים פרונטליים להצגעת תחום המחקר הספציפי שבמסגרתו יערכו המחקרים המדעיים.

בהמשך הסמסטר הסטודנטים יחלו לקרוא בצורה עצמאית מאמרים בנושא המחקר, ינסחו שאלה מחקרית, ויכתבו הצעת מחקר בזוגות. במסגרת העבודה, תודגש קריאה ביקורתית של טקסטים מדעיים, וכן הכתיבה המדעית, תוך התמקדות בחלקי המבוא והשיטה. בסוף סמסטר א', כל צוות יגיש הצעת מחקר הכוללת מבוא ושיטה. הצעת מחקר זו תהווה חלק מן הדו"ח הסופי אשר יוגש בסוף סמסטר ב'.

סמסטר ב': הסטודנטים ימשיכו את עבודתם בצוותים ויערכו ניסוי מעבדתי. לאחר סיום ההרצה ינתחו הסטודנטים את תוצאות המחקר. בסוף השנה, הסטודנטים יגישו את הדו"ח המלא למנחה ויציגו את עבודתם בקצרה בכיתה.

מהלך השיעורים: (שיטות ההוראה, שימוש בטכנולוגיה, מרצים אורחים)

הוראה פרונטלית, מצגות פאוארפוינט וסרטונים בשיעורים הראשונים.

תכנית הוראה מפורטת לכל השיעורים: (רשימה או טבלה כדוגמת המצ"ב)

סמסטר א'

מס' שיעור	נושא	מטלות
1	מבוא והיכרות הצגת נושא המחקר: רקע תיאורטי ומתודולוגי	
2	המשך הצגת נושא המחקר: רקע תיאורטי ומתודולוגי	
3	המשך הצגת נושא המחקר: רקע תיאורטי ומתודולוגי	
4	המשך הצגת נושא המחקר: רקע תיאורטי ומתודולוגי	
5	חיפוש רעיונות למחקר תוך דיון ומתן משוב קבוצתי.	
6	חיפוש רעיונות למחקר תוך דיון ומתן משוב קבוצתי.	
7	פגישות אישיות (זוגות 1-3)	
8	פגישות אישיות (זוגות 4-6)	כתיבת מבוא
9	פגישות אישיות (זוגות 1-3)	כתיבת מבוא
10	פגישות אישיות (זוגות 4-6)	סיום כתיבת המבוא ותחילת כתיבת השיטה.
11	פגישות אישיות (זוגות 1-3)	כתיבת השיטה
12	פגישות אישיות (זוגות 4-6)	
13	הצגת הצעות מחקר בכיתה	• הגשת הצעות מחקר סופיות (מבוא + שיטה)

מטלות	נושא	מס' שיעור
הרצת הניסוי	פגישות אישיות (זוגות 1-3)	1
הרצת הניסוי	פגישות אישיות (זוגות 4-6)	2
הרצת הניסוי	פגישות אישיות (זוגות 1-3)	3
הרצת הניסוי	פגישות אישיות (זוגות 4-6)	4
הרצת הניסוי	פגישות אישיות (זוגות 1-3)	5
הרצת הניסוי	פגישות אישיות (זוגות 4-6)	6
הרצת הניסוי	פגישות אישיות (זוגות 1-3)	7
ניתוח תוצאות	פגישות אישיות (זוגות 4-6)	8
ניתוח תוצאות	פגישות אישיות (זוגות 1-3)	9
כתיבת פרק התוצאות	פגישות אישיות (זוגות 4-6)	10
כתיבת פרק הדין	פגישות אישיות (זוגות 1-3)	11
סיום כתיבת הדו"ח	פגישות אישיות (זוגות 4-6)	12
הגשת הצעות מחקר סופיות (מבוא + שיטה)	• הצגת הצעות מחקר בכיתה	13

ג. חובות הקורס:

דרישות קדם: סיום שנה ב' בתואר ראשון בפסיכולוגיה

חובות / דרישות / מטלות:
השתתפות חובה.
קריאת מאמרים.

מרכיבי הציון הסופי (ציון מספרי / ציון עובר):

ציון מספרי

ד. ביבליוגרפיה: אין.